DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVI. évfolyam 220. sz. — 1939 szeptember 27 szerda — Ára: 12 fillér

Németország hajlandó tisztességes alapokon tárgyalni

Ribbentrop Moszkvába utazik a lengyel kérdés megbeszélésére

Chamberlain a szovjet beavatkozásról és a blokádról beszélt

Róma, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) *Az olasz lapok vezető helyen közlik a Stefani Iroda lengyelországi különtudósítójának jelentését a vezéri főhadiszállásról. A jelentés szerint német részről kijelentik, hogy miután a keleti fronton a háború véget ért, a német nép kész tisztességes alapokon tárgyalni, de épp annyira készen áll arra is, hogy folytassa a háborút, ha Németország ellenfelei így akarják.*

Német körökben hangoztatják, hogy a német ipar hatalmas szervezete, amelyet a sziléziai és lengyelországi ipar is megerősít, teljes erővel munkában van. A mezőgazdaság is el van látva megfelelő munkaerőkkel. Kijelentik továbbá német részről, hogy Németország számára igen nagy árucserelehetőségek nyílnak meg, amelyek lehetővé teszik, hogy *Németország a háborút a végsőkig folytathassa.*

Ribbentrop moszkvai útja

Moszkva, szept. 26. **A szovjetorosz rádió közli, hogy Ribbentrop birodalmi külügyminiszter a Szovjetorosz kormány meghívására szept. 27-én Moszkvába utazik a lengyelországi eseményekből adódó kérdések megbeszélésére. (MTI.)**

Berlin, szept. 26. (Német Távirati Iroda): **Hivatalosan közlik, hogy Ribbentrop birodalmi külügyminiszter a szovjet kormány meghívására szeptember 27-én Moszkvába utazik, hogy ott megbeszéljék a szovjet kormánnyal a lengyel hadjárat befejezése után felmerülő politikai kérdéseket.** (MTI.)

A német hadijelentés

Berlin, szeptember 26. (Német Távirati Iroda.) A véderőparancsnokság közli:

Keleten tervszerűen folytatódtak a demarkációs vonal felé irányuló csapatmozdulatok. Csupán a San alsó folyásától keletre került még sor rövid ütközetekre a szétszórt ellenséggel. Ezekben az ütközetekben egy páncélos hadosztály 2000 foglyot ejtett.

Miután hiábavaló volt minden fáradozás, hogy Varsó lengyel parancsnokát ellenállása kegyetlenségéről és hasztalanságáról meggyőzzék hétfőn megkezdődött a város elleni hadi tevékenység. Rajtaütéssel elfoglalták a Mokotowski-erődöt és Mokotow előváros egy részét.

Nyugaton az ellenség megzavarását célzó tűzérségi tűz folyik, azonkívül a felderítő csapatok fejtenek ki csekély működést. Mint kétséget kizáróan megállapították, francia repülőgépek átrepültek belga terület felett. Légi harcok során öt francia repülőgépet és kötött léggömböt, légvédelmi tűzzel pedig egy francia repülőgépet lőttünk le. (MTI.)

A szovjetcsapatok előnyomulása a demarkációs vonal felé

Moszkvából jelentik: A Tass-iroda közli a szovjethadsereg csapatai 25-i vezérkari jelentését:

Szeptember 25-én a szovjethadsereg csapatai folytatták előrenyomulásukat a demarkációs vonal felé. A szovjethadsereg csapatai megszállták Szuvalki és Goniadz városokat és elérték a szuvalki—goniadz—szurat—janovi vonalat, Brest-Litowsktól 30 kilométernyire északnyugatra. Elfoglalták azonkívül Opalin és Dubienka városokat, valamint Komarov, Lavrikov és Podgaicsiki helységet Szambortól 25 kilométernyire északkeletre. Drohobycstól északnyugati irányban 10 kilométerre megszállták Uniajcse helységet és a Stryjtől délnyugatra 50 kilométer távolságban fekvő Rynnik és Kozilova helységeket. (MTI)

„A nyugati fronton a hadműveletek legnagyobb ovatossággal folynak"

Páris, szeptember 26. Félhivatalos közlemény szerint az utóbbi három nap élénk tevékenysége után kedd délelőtt újból aránylagos nyugalom volt az egész nyugati arcvonalon, kivéve Zweibrücken környékét, ahol továbbra is élénk haditevékenység folyik. A német tüzérség zavartkeltés céljából állandóan lövi állásainkat és a hátrább levő francia vonalakat. A katonai műveletek jellege ezideig nem változott meg, csupán tüzérségi tevékenység volt és helyenként kisebb összetűzések, de *egy zászlóaljnál nagyobb erőt egyik oldalon sem vetettek harcba.* Még a francia élcsapatoknak a határon túl történt előnyomulása és a német ellentámadások idején sem vontak be a támadásba nagyobb tömegeket egyik oldalon sem. Közelharcokra sem került a sor, szuronytámadások nem voltak. *A nyugati arcvonalon a harcikocsik tömeges alkalmazására még nem került sor. Néhány harcikocsit felhasználtak, de csupán a gyalogsággal való összeköttetés fenntartására. A hadműveletek az egész nyugati arcvonalon mindkét részről a legnagyobb óvatossággal folynak.* (MTI.)

A szovjetorosz csapatok 10-15 kilométerre a magyar határtól megállottak

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A lengyel menekülőknek Magyarországra való beözönlése szeptember 24-ikén alábbhagyott, 25-ikén pedig úgyszólván teljesen megszünt. Ezekkel a magyar földre menekültek száma meghaladta a 20.000 főt. Elszállításuk a határról tervszerűen folyik az ország belsejében előre kijelölt menekülttáborokba.

A magyar határon álló magyar határőrséggel a szovjetorosz csapatok az érintkezést még nem vették fel és körülbelül 10—15 kilométerre a magyar határtól megállottak.

Ford a fegyverkiviteli tilalom felfüggesztése ellen

Newyork, szept. 26. Henry Ford, az „Amerikai Légió" amerikai tűzharcos szövetség idei chicágói gyűlésén a jelenlevők lelkes éljenzése közben felszólította a világháború veteránjait, állítsák az amerikai béke szolgálatába legjobb tudásukat és a világháborúban szerzett ellenszenvüket a háború ellen. Ford óva intett a fegyverkiviteli tilalom felfüggesztésétől, majd így folytatta:

— Ha egyszer elkezdjük ezt a holmit a tenger tulsó partjára szállítani, már benne is vagyunk a háborúba. Ha mi is résztveszünk a háborúban, csupán a pénzembereknek lesz ebből hasznuk. Én azt hiszem, hogy a háborúnak hamarosan vége lesz, ha mi távol tartjuk magunkat tőle — mondotta Ford. (MTI.)

Meddig tart a háború?

Párizs, szept. 26. (Stefani). **A keddi párizsi lapok ragaszkodnak ahhoz a tételhez hogy nincs rövidlejáratú viszály jellege és nem is lehet ilyen jellege ennek a háborúnak, amelyet Anglia és Franciaország folytat Németország ellen hanem ez hatalmas katonai hadművelet, amelyet a lehető legtöbb emberélet megkimélése mellett addig folytatnak, amíg az ellenség ellenáll.**

(MTI).

Cáfolják az orosz-román feszültségről terjesztett híreket

Bukarest, szept. 25. Román hivatalos körök erélyesen cáfolják az orosz-román feszültségre vonatkozóan elterjedt híreket. A katonai incidensekre, vagy a Románia és a szovjet közötti határlezárásra vonatkozó hírek a képzelet szüleményei. A két állam közötti régi határ nyitva van, az érintkezés normális, csak a lengyel szakaszon van lezárva a határ a katonai műveletek befejezéséig. A két állam közötti viszony a leglökéletesebb és a viszonylagos semlegesség alapján áll.

A Szovjet részéről a Romániával való viszony tekintetében **Molotov** semlegességi kijelentést tett, amelyet a moszkvai román követnek írásban is átadott. Az orosz kormány eme kijelentése mellett fennáll még az a tény is, hogy a volt lengyel határ mentén a Szovjet katonai egységek parancsnokai érintkezésbe léptek a román csapatok parancsnokaival, hogy ezzel is kifejezést adjanak korrekt semlegességi óhajuknak. (MTI).

Anglia felfegyverzi a kereskedelmi hajókat

London, szeptember 26. (Havas.) *Winston Churchill* haditengerészeti miniszter az angol alsóház keddi ülésén bejelentette, hogy *a jövőben nagyszámú angol kereskedelmi hajót fegyvereznek fel a tengeralattjárók és repülőgépek ellen való védekezésre.* A miniszter

hozzátette, hogy *a kereskedelmi hajókat csoportosan indítják el hadihajók kíséretében.* Feltételezhető, hogy 5 vagy 6 ellenséges tengeralattjárót süllyesztettek el a háború első két hete alatt. Anglia a háború első hetében 65 ezer tonna, a másodikban 46 ezer tonna, a harmadikban 21 ezer tonna s az utolsó hat nap alatt 9000 tonna ürtartalmú hajót vesztett. (MTI.)

Chamberlain beszéde

London, szeptember 26. (Havas.) *Chamberlain* miniszterelnök az alsóházban kedden délután mondta el beszédét a nemzetközi helyzetről.

Beszéde elején beszámolt az alsóháznak a legfelsőbb haditanács második üléséről. A francia kormány képviselőinél teljes megértésre találtunk — mondotta —, a szeptember 12-én lefolyt legutolsó összejövetelünk óta történt eseményekkel szemben való állásfoglalás tekintetében, valamint a szövetségi tervek életbeléptetése tekintetében is. Ugyancsak egyetértésre találtunk ama intézkedésekkel kapcsolatban is, amelyeket a két kormány a lőszerutánpótlás és az élelmiszerellátás tökéletesítésére és összegyeztetésére tett.

Chamberlain miniszterelnök ezután *a szovjet lengyelországi beavatkozásának kérdésére tért át.* Szeptember 20-án tett legutóbbi nyilatkozatom óta — folytatta — a szovjet akció következményei a lengyelországi helyzetre még világosabbakká váltak mindenütt, ahol a szovjet erők gyors ütemben előrenyomultak. A szovjet hadsereg közleményei szerint a szovjet csapatok még nem szállták meg a szovjet számára kijelölt valamennyi területet, amely *a lengyel köztársaság egész területének több mint fele.* A hátulról és elülről megtámadott lengyel hadak természetesen képtelenek voltak állásaikat tartani. *A lengyel nép azonban nem adta fel a küzdelmet.* Az egész világ megindulva kíséri figyelemmel az ostromló német csapatoknak ellenálló varsói és Hella félszigeti védőcsapatok hősiességét, jóllehet a németek Varsót és a félszigetet is szüntelenül bombázzák.

Chamberlain beszéde további során röviden beszámolt a szárazföldi, légi és tengeri hadműveletekről. Ezekkel kapcsolatban kijelentette, hogy a francia csapatok a nyugati harctéren, jóllehet a németek támadásokat fejtenek ki, tovább folytatják előrehaladásukat és sikeresen tartják állásaikat. A levegőben tovább folynak a tengeralattjárók felderítését célzó légi hadműveletek, a királyi tengeri haderővel együttműködésben. A légi haderő sok támadást hajtott végre az ellenséges tengeralattjárók ellen. A világháború óta a repülőgépek biztonsága és gyorsasága olyan fokot ért el, hogy lehetővé vált, hogy a légi haderő a tengeralattjárók üldözésében rendkívül fontos szerepet töltsön be. A partvédő repülőgépőrjáratoknak az a feladat jutott, hogy leküzdjék a tengeralattjáró-veszedelmet.

Ezek után rátért *Chamberlain* miniszterelnök a dominiumok katonai előkészületeire, amelyek — mint mondotta — gyors ütemben folynak.

Beszéde következő részében a polgári védelem kérdéséről tájékoztatta az alsóházat. Hangsúlyozta, hogy semmiben sem szabad a légoltalmi elővigyázatossági intézkedéseket figyelmen kívül hagyni, majd a hadi gazdálkodási miniszterium szerepéről nyilatkozott.

— Ez a miniszterium — mondotta — most majdnem ugyanazt a szerepet játsza, mint *a blokádminiszterium a világháború idején.* Ennek a miniszteriumnak a főcélja az, hogy a német gazdasági szerkezetet olyan mértékben bomlassza fel, hogy Németország számára lehetetlenné váljék a háború folytatása. Ha meg tudjuk akadályozni a hadiipar működéséhez életbevágóan fontos nyersanyagok németországi bevitelét, ez azt eredményezi majd, hogy ténylegesen megbénítjuk Németország képességét a háború folytatásához. *De azért nem szabad nagyon elbizakodnunk. Németország igen jelentékeny nyersanyagtartalékkal rendelkezik és így nem szabad azt várni, hogy a hadigazdálkodási miniszterium most eredményeket érjen el.* A tengerek feletti uralmunknak köszönhető az, hogy igen sok helyen megszakadt Németország és utánpótlási forrásai között az összeköttetés.

— A háború első két hetéről szóló statisztikai adatok szerint körülbelül *256 ezer tonna Németországnak szánt dugárut foglaltunk le.* A lefoglalt árucikkekből 62 ezer tonna a kőolajtermék, 65 ezer tonna a vasére és 37 ezer tonna a mangánére. A háború kezdetétől világosan kifejtettük, hogy számos fogunk vetni a semleges államok kereskedelmi szükségleteivel s hogy Őfelsége kormánya szívesen tekintetbe vesz minden olyan ajánlatot, amely elősegíti a semleges kormányok kereskedelmi szükségleteinek törvényes kielégítését.

— Jelenleg több kormánnyal baráti megbeszélések folynak, hogy leegyszerűsítsük a dugáruellenőrzést. A továbbiakban válaszolt az angol miniszterelnök a német kormánynak arra a vádjára, hogy *az angol blokád törvénytelen és embertelen.*

— A németeknek nem lenne jogcímük ezzel a váddal illetni Angliát, mert a német tengeralattjárók — Chamberlain állítása szerint — a tengeralattjáróháború szabályaival ellentétben támadnak meg minden Angliába igyekvő hajót.

— Senki előtt nem lehet kétséges az — mondotta végül a miniszterelnök —, hogy a modern háborúban a győzelem legfőbb fokban valamennyiünk kitartásától, bátorságától és szilárdságától függ. Országunkban egyetlen egy ember a legcsekélyebb kétellyel nem viseltethetik magatartásunk felől. Soha az angol nép nem volt még olyan egységes és határozott magatartású, mint ma. Az angol népnek szilárd elhatározása — és ezt nem győzzük elég sokszor hangoztatni —, hogy egyszersmindenkorra megszabaduljon az örökös támadó jellegű fenyegetésektől. *Anglia és Franciaország azért üzent hadat, hogy megszabaduljon és megszabadítsa a világot is ettől a veszedelemtől.* Egységbe forrott népeink szilárdul eltökélték, hogy ezt a célt el is fogják érni. (MTI.)

Németország nem tervez akciót sem Belgium, sem Hollandia ellen

Berlin, szeptember 26. A Német Távirati Iroda ismételten a leghatározottabban megcáfolja azt az újra felbukkant híresztelést, mely szerint Németország áttörést tervez Belgiumon, Hollandiába pedig avégből szándékozik benyomulni, hogy ott légi támaszpontokat építsen ki. A német cáfolat annak a véleménynek ad kifejezést, hogy ilyen hírek terjesztésével nem csupán a semleges államok nyugtalanítását akarják elérni, hanem, hogy a másik oldalon vannak talán ilyen szándékok. (MTI)

Olasz lapvélemény a magyar-orosz szomszédságról

Róma, szept. 26. (M. T. I.) A „Corriere della Sera" budapesti tudósítja szerint Magyarország azért határozta el, hogy diplomáciai képviselőt küld Moszkvába, mert immár közös határa van Szovjet-Oroszországgal és ez a helyzet aligha fog megváltozni. A diplomáciai kapcsolatok felvétele nem jelenti az orosz belpolitikai rendszer helyeslését, azzal a céllal történt, hogy eleve kiküszöböljenek minden lehető faji és politikai természetű befolyást, amely a közös határ folytán előállhatna. **Egyébként semmi sem mutat arra, mintha Oroszország beavatkozni készülne Magyarország, nevezetesen a Kárpátalja belügyeibe.**

Az olasz lap tudósítója ezután ismerteti **Bródy András** országgyűlési képviselőnek a „Russkaja Pravda" című lapban megjelent felhívását a magyar-orosz néphez, kiemelve, hogy Kárpátalja népe örökre sérthetetlennek tartja Magyarország határait.

A „Lavoro Fascista" budapesti tudósítója „Az orosz-magyar határ" című cikkében rámutat arra, hogy az oroszok az elfoglalt területeken gyorsan megalakítják a helyi szovjeteket. A szovjetkormány minden szomszédos államot megnyugtatott, hogy **ninecsenek további területi igényei** Magyarország éppen most küldött úi követet Moszkvába.

Közvetve utalnak arra is, hogy a szovjetkatonák csaknem érintkezésbe jutottak Szlovákiával is, mely nem tőrődve a berlin—budapesti viszonnyal, nem múlaszt el egyetlen alkalmat sem, hogy keserűséget okozzon Magyarországnak.

Szlovákiából az utóbbi napokban igen sok magyar érkezett haza, mar csak azért is, mert nem akartak idegen lobogó alatt katonáskodni.

Brüsszel, szept. 26. A »Libre Belgique« hasábjain Paul Struye szembeszáll a francia-angol propagandának azzal az állításával, hogy az orosz akció folytán Németországot a legutóbbi hetekben vereség érte. Struye éppen ellenkezőleg Oroszország bevonását egy ütőkártya kijátszásának tartja. *Németország azáltal, hogy a román határ megszállását az oroszoknak engedte át, megfosztotta a nyugati hatalmakat attól a lehetőségtől, hogy megismételhessék a szalonikii expediciót és hátba támadhassák Németországot.* Mindenekelőtt pedig végtelenül megnehezítette számukra első hadicéljuk megvalósítását, vagyis, hogy Lengyelországot régi határai között helyreállíthassák. Németország mesteri módon folytatta a játszmát. (MTI.)

A déleurópai sakktábla

London, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) Az erősen fasisztaellenes radikális News Chronicle legutóbb azt jelentette Rómából, hogy Mussolini irányadó kísérlete, hogy a délkeleteurópai békét megszilárdítsa, Görögországgal kapcsolatban elérte első sikerét. A most Jugoszláviával folytatott megbeszélések arra mutatnak, hogy remélni lehet, *Mussolini miniszterelnök álma a megvalósulás felé halad, ami az egységes déleurópai békearcél megteremtését illeti, Bulgáriát jó szövetségesnek tekinti, Magyarország kipróbált barát, Románia pedig rövidesen Olaszország szárnyai alá kerül.* A dodekanezoszi olasz csapatok visszavonása Törökország irányában tett gesztus. Törökország megnyugtatására szolgál az, hogy megbizonyosodott Olaszország semlegessége felől. *Ciano gróf fénysen megtette az első húzást a déleurópai sakktáblán.*

A török külügyminiszter Moszkvába érkezett

Moszkva, szeptember 26. (Havas.) *Saradzsoglu* török külügyminiszter Odesszából jövet hétfőn este féltíz órakor Moszkvába érkezett. A török külügyminiszter kíséretében voltak Acsikalin külügyi államtitkár, Terentiev ankarai szovjetorosz nagykövet. A török külügyminisztert és kíséretét a török zászlókkal dúsan feldíszített pályaudvaron *Potemkin* első helyettes külügyi népbiztos fogadta. A diplomáciai képviselők közül ott volt a török nagykövet, továbbá a görög, bolgár, román, iráni és afgáni követ. (MTI.)

Francia és angol hadijelentés

Páris, szeptember 26. (Havas.) Szeptember 26-án délelőtt hivatalosan jelentik:

Zweibrückentől délkeletre az ellenség tüzérségi tevékenysége állandósult. A hétfői nap folyamán vadászrepülőgépeink többször megütköztek a német vadászrepülőgépekkel. (MTI.)

London, szeptember 26. Az angol királyi légi haderő alakulatai hétfőn felderítő repülést végeztek Németország nyugati arcvonalán és az ország északnyugati vidékei felett. (MTI.)

A Kecskeméti világhirű
MATHIASZ telep
pompás csemegeszőlője KIZARÓLAG
Kontsek Géza krt
üzletében kapható

Hungária filmszinház
Ma utoljára: Pénz áll a házhoz
a hangulatos, vidám MAGYAR VIGJÁTÉK.
Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor! Hiradó!

600 ezer lengyel hadifogoly

Berlin, szept. 26. A Stefani-irodának a keleti harctérre kiküldött különtudósítója írja hogy a német fogságba jutó lengyelek száma el fogja érni a 600.000-et. A hadizsákmány akkora, hogy félhónapra lesz szükség a számbavételére. (MTI.)

A francia államtanács feloszlatta a kommunista pártot

Páris, szept. 26. (Havas): Az államtanács elhatározta a kommunistapárt feloszlatását..

Daladier miniszterelnök beszámolt a diplomáciai és katonai helyzetről, majd Labrun elnök elé terjesztette aláírás végett a hadikereszt megalapításáról szóló rendeletet. A miniszterelnök ezenkívül aláírás végett Lebrun elé terjesztette az állam külső biztonsága elleni vétkek és büntettek megakadályozásáról szóló rendelettörvényeket. Sarreut belügyminiszter a kommunsitapárt feloszlatásáról szóló rendelettörvényt teriesztette elő. (MTI.)

A franciák serléseket hajtanak az aknamezőkre

Róma, szept. 26. (MTI.) Az olasz lapok báseli jelentése szerint a francia csapatok a hadműveletek során ezer és ezer sertést használnak fel.

A franciák a seréseket a német aknamezőkre hajtják, ahol az állatok az aknákat felrobbantják. A francia gyalogság ezek után lép[illegible] az aknamezőkre.

30 ezer foglyot jelent a szovjetvezérkar

Moszkva, szeptember 26. A szovjet hadsereg vezérkarának a lengyelországi hadműveletekről szóló szeptember 26-iki jelentése szerint a csapatok folytatták előnyomulásukat a demarkációs vonal felé és megszálltak hat helységet. *A megszállt területeknek a lengyel hadsereg maradványaitól való megtisztítása során összesen harmincezer hadifoglyot ejtettek, ebből 25.000-et a bresztlitowski szakaszon.*

Miért süllyesztettek el több finn és svéd gőzöst

Berlin, szeptember 26. Beérkezett jelentések szerint több finn és svéd gőzöst, amelyek fát és cellulozet szállítottak Angliába, el kellett süllyeszteni.

Ezzel kapcsolatban a *Deutscher Dienst* a következőket állapítja meg: Miután Anglia mindjárt a háború elején közzétette azt a dugárulajstromot, amely jóval túlmegy a nemzetközi joghoz ragaszkodó német zsákmányolási szabályzat rendelkezésein, Németország jogos önvédelemből a zsákmányolási rendszabályt megváltoztató szeptember 12-i törvénnyel megfelelő védekező rendszabályokhoz volt kénytelen folyamodni. A szeptember 12-i törvénybe foglalt dugárulajstromot a német diplomáciai képviselők egyidőben közölték valamennyi semleges államal. Minden olyan semleges hatalom, amelyet károsodás ért, a német tengeri haderő által gyakorolt zsákmányjog miatt módjában van a hamburgi német zsákmánybírósághoz fordulni, amelynek független bírái minden panasz tárgyává tett esetet tárgyilagosan megvizsgálnak és tárgyilagos ítéletet hoznak. (MTI.)

Rövid táviratok

Belgrád, szept. 26. (Evals): **A kormánypárt végrehajtó bizottsága határozatot fogadott el, mely szerint fenntartás nélkül elhyeslik Jugoszlávia szigorú semlegességi politikáját. (MTI.)**

Riga, szeptember 26. Hivatalos jelentés szerint szeptember 21-én ismét helyreállt a vasúti összeköttetés Riga és Moszkva között. (MTI.)

Bern, szeptember 26. Az erődítési munkálatokat az ország belsejében tovább folytatják. Illetékes körökben hozzáteszik, hogy ezeket az intézkedéseket nem a jelenlegi eseményekkel kapcsolatban hajtják végre, hanem a nemzetvédelem érdekében felállított terv keresztülviteléről van szó. Ezekhez a munkálatokhoz a katonai szolgálatra beosztott csapatokat is felhasználják. (MTI.)

Rendeletileg állapitották meg a napilapok oldalterjedelmét

Az előfizetési és példányonkénti árat megváltoztatni nem szabad

A kormány újabb rendeletben korlátozta a napilapok terjedelmét. A rendelet szerint a vidéken megjelenő politikai napilapok tekintet nélkül az eladási és előfizetési árra

hétköznapi legfeljebb 8

vasárnap pedig legfeljebb 12 oldal terjedelemben

jelenhetnek meg.

Kimondja a rendelet, hogy a napilapoknak példányonkénti, valamint előfizetési árára nézve az 1939 évi augusztus 26 napján fennállott példányonkénti, illetve előfizetési ár irányadó és azt megváltoztatni nem szabad.

A törvényerejű rendelkezésnek megfelelően tehát a DEBRECZEN ezentúl hétköznaponként nyolc, vasárnaponként pedig 12 oldal terjedelemben illetve a rádiómelléklettel együtt, melynem számítódik be, — 14 oldalon jelenik meg.

Ebben a csökkentett terjedelemben is minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy olvasóközönségünknek tartalmas ujságot, minden eseményről megfelelő tájékoztatást nyujtsunk és hírszolgálatunk ugyanaz maradjon mint eddig. E cél érdekében különböző technikai újításokat, kisebb cimfelíratokat, tömörebb elhelyezést alkalmazunk. Ezekkel a változtatásokkal elérjük, hogy csaknem annyi szöveget nyujthatunk olvasóinknak, mint eddig, leszámítva kedvelt vasárnapi mellékleteinket, melyeknek visszaállítására sajnos, nincs módunk.

Ami a csökkentett terjedelmű lap árának kérdését illeti, erre nézve ninesen szabadkezünk, miután a rendelet kategórikusan kimondja, hogy sem a példányonkénti, sem az előfizetési árat megváltoztatni nem szabad. Természetesen a változtatási tilalom szól az ár mérséklésére is.

A mai rendkivüli viszonyok folytán történik a napilapok oldalterjedelmének és árának szabályozása. Ezt kötelességünk betartani. Előfizetőinktől és olvasóinktól csak azt kérjük, hogy legyenek megértéssel, elnézéssel es sokszor tapasztalt hűségüket, ragaszkodásukat ne vonják meg tőlünk. Állandó törekvésünk, hogy maradéktalanul visszaadjuk olvasóinknak azt, amit tőlük kapunk. A rendkivüli idők elmultával, a korlátozások megszüntetésével — remélhetőleg már a közeljövőben — újra a magyar vidék legterjedelmesebb napilapját nyujtjuk olvasóinknak.

Párlközi konferencia lesz

Budapest, november 26. A mezőgazdaságban alkalmazottak öregségi biztosításának az özvegyekre való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslat általános vitáját még nem fejezték be.

A képviselőház második ciklusának holnap lesz az első interpellációs napja. Huszonegy interpellációt jegyeztek be a képviselők. Az interpellációs idő az új házszabályokban 15 percben van megállapítva, ami nem hosszabbítható meg. A viszonválasz jogát törölték a házszabályokból, a miniszter válasza után a képviselő már nem tehet megjegyzést a kapott felvilágosításokra.

A szőnyegen levő törvényjavaslat általános letárgyalása után a Ház további tárgyalási módjára vonatkozóan *pártközi konferenciát hívtak össze csütörtök délutánra*. A pártközi konferencián a kormány ismertetni fogja a pártok vezetőivel a beállott új külpolitikai helyzetet is.

A nyitott sírgödörbe dobták az öngyilkos özvegyét a feldühödött rokonok

Brassó, szeptember 25. A brassói katolikus temetőben feháborító esemény játszódott le. Geller Fülöp mechanikust néhány nappal ezelőtt lakásán felakasztva holtan találták és nagy részvét mellett temették el. A gyászszertartás befejezése után, amikor kezdték elföldelni a koporsót, *az özvegyet bedobták a sírgödörbe és rálapátolták a földet.*

A lelkész nyomban rendőrséget hívott segítségül, amely az elájult asszonyt kiszabadította a sírgödörből. Rendkívül súlyos állapotban nyomban kórházba szállították. A kihallgatás során a rokonok azt vallották, hogy Geller Fülöp az asszony hütlensége miatt menekült a halálba és ezt akarták megbosszulni.

— *Newyork 2400 négyzetkilométernyi területén közel 12 millió személy lakik.* A városban összesen 40.000 ipari vállalat működik, amelyek évenként 56 milliárd pengő értékű árut készítenek. Közlekedését 300 autóbuszvonal és 10 fővasúti hálózat bonyolítja le. Kikötőjének 560 kilométer hosszú kiépített rakpartja és 1800 dokkja, medencéje és hídja van.

Németországban munkaszolgálatos nők veszik át a férfiak teendőit otthon.

Vigszinház

A legizgalmasabb francia bűnügyi filmremek:

ALIBI

Fősz. **Erich v. Stroheim, Albert Prejean, Louis Jouvet.**

16 éven felülieknek!

„Magyarország a béke, nyugalom és munka helye"

Kijelentések a mai időkről Debrecen város közgyűlésén

Debrecen város törvényhatósági bizottsága kedden délután tartotta **közgyűlését.** A Nemzeti Hiszekegy után az elnöklő Lossonczy István főispán a következő beszéddel fordult a törvényhatósághoz:

Lossonczy főispán beszéde

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Még nem mult el egy hónap, amióta utoljára összegyültünk e teremben s bár az órák ma is úgy forognak, mint századok óta, ma sem hosszabb egy óra, egy nap, de a történések, amelyek ezen időtartamban végbemennek, megsokasodnak. **Határok égnek, népek, országok vesznek el rövid órák, napok alatt.** Örömmel kell megállapítonom, hogy sokat, sokat szenvedett országunk ma is, e zivataros időkben **a béke, nyugalom, az alkotó munka helye.** Természetes, hogy e rendkivüli idők rendkivüli, sokszor terhes feladatokat, korlátozásokat rónak ránk, de a mai napig még mindig kevesebbet, mint más országok lakóira.

Debrecen város lakosai példás nyugalommal, önfeláldozással viselik a korlátozásokat, lobogó, izzó munkakedvvel veszik ki részüket a reánk rótt megfeszített munkából.

Minden elismerés megilleti ezért a város polgárságát, amely a nehéz időkben nehéz körülmények között példamutatással szolgál az egész Tiszántúlnak és nem ad hitelt semminemű felelőtlen izgatásnak. De minden oka meg is van a nyugalomra, mert országunk sorsa jó kezekben van és akik vezetik, példátlan akaraterővel, kitartással, önfeláldozással **egyedül az igaz magyar érdekek szemmeltartásával** munkálják az ország jobb jövendőjét. Nekünk kötelességünk hogy ugyanezzel a kitartással, bizalommal, törhetetlen munkakedvvel folytassuk tovább munkánkat, hogy elősegítsük egy jobb, boldogabb nagy Magyarország kialakulását és eljövetelét. (Éljenzés.)

Szentpéteri Kun Béla beszéde

Ezután Lossonczy István főispán bejelentette, hogy a napirend előtt dr Szentpéteri Kun Béla szólal fel. Sz. Kun Béla dr a következőket mondotta:

— Lelkemben zsonganak azok a szavak, melyek több, mint 100 éve hangzottak el a magyar országgyűlésen s melyek nem arról váltak híressé, aki mondta, hanem, aki cáfolta. **„Nemzetek vesznek, nemzetek lesznek"** — így kezdődött ez a beszéd. Ezeket a szavakat **akkor sem a magyar nemzetre értették,** hiszen a magyar nemzet nem a 19—20-ik században lett, ezer éve már, hogy csak itt Európában sokat szenvedett, áldozott, soha nem méltányolt hivatását teljesítette a magyarság. A hatalmas Uristen sok száz éven át övezte fénnyel és védte meg ezt a nemzetet és bíznunk lehet benne, hogy a **magyarság nemcsak azok közé nem tartozik, akik „lesznek", hanem azok közé sem, akik „vesznek"**

A magyar népnek nagyon sokszor, éppen e nemzedéknek szemeláttára is segítségül jött Isten, amikor küldte nekünk Horthy Miklós kormányzót, aki visszavezette dicsőséges útjára népét. (A közgyűlés tagjai felállva éljenzenek.) E nemzet válságos időkben mindig megtalálta vezetőit, most is gróf Teleki Pál miniszterelnök bölcsesége biztosan vezeti a rábízott népet. Lehetnek közöttünk politikai nézeteltérés, de az ország külpolitikai vezetésének kérdésében eggyek vagyunk és a nemzet élén olyan ember áll, akinek cselekedeteit csak a magyarság érdeke vezeti. A magyar nép tud türni, szenvedni, áldozatokat elviselni hazájáért. Hozzá szokott ahhoz, hogy saját szenvedései árán jusson el jussához. A mai nehéz időkben, mint a külföldi lapok is megírják, **Magyarország valóságos oázis** Európában. Itt nyugalom van és bölcs vezetés s kapkodás, idegesség nem tapasztalható. **A magyar nép megérti azt, hogy nehezebb idők között le kell mondani sok apró kényelemről, áldozatot kell hoznia s tudja azt, hogy jó magyar emberek ülnek az ország kormányánál,** akik nem kívánnak több áldozatot a nemzettől, mint amennyi szükséges.

Teleki miniszterelnök üdvözlése

A közgyűlés éljenzéssel fogadta Szentpéteri Kun Béla szavait s a következő táviratot intézte gróf Teleki Pál miniszterelnökhöz:

„Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága mai napon tartott közgyűlésén dr Szentpéteri Kun Béla törvényhatósági bizottsági tag felszólalása nyomán elhatározta, hogy Nagyméltóságodat és a bölcs vezetése alatt álló kormányt osztatlan bizalmáról és őszinte ragaszkodásáról biztosítsa abból az alkalomból, hogy a mai súlyos külpolitikai helyzetben **higgadt bölcsességgel vezeti az ország hajóját a magyar építő és alkotó munka jegyében.** A közgyűlés üdvözlését őszinte örömmel hozom Nagyméltóságod tudomására. Lossonczy István főispán. Kölcsey Sándor dr polgármester.

Uj közgyűlési tagok

A főispán közölte, hogy a lemondott bizottsági tagok helyére *Papp Gyula* szentszéki tanácsos, dr *Nagy Béla* és *Polgáry Miklós* hivattak be.

A közgyűlés tudomásul vette a polgármesteri jelentést, valamint a belügyminiszter leiratát a gyámpénztári kezelésről alkotott szabályrendelet módosításáról.

Kölcsönök beruházásokra

Zöld József polgármesterhelyettes tett ezután előterjesztést a különböző beruházások céljaira megszavazott és engedélyezett *450.000 pengős MABI törlesztéses kölcsön felvétele tárgyában.* Az összegből 250.000 pengőt a fertőtlenítő intézet céljaira, 40.000 pengőt új kútak létesítésére, míg a fennmaradó összeget az István úti csatorna létesítésére fordítják. A közgyűlés a kölcsön felvételét elhatározta.

Megszüntetik a városi szeszfőzdét

A városi központi szeszfőzde megszüntetése ügyében dr *Balla Bertalan* főjegyző tett előterjesztést. A belügyminiszter néhány évvel ezelőtt a városi szeszfőzde megszüntetését rendelte el, mert az üzem ráfizetéssel járt. Később hozzájárult fenntartásához. Közben azonban *az új szeszfőzési törvény rendelkezései folytán vesztette el jelentőségét a városi szeszfőzde.* Az új szesztörvény szerint a termelőknek kellene bor és gyümölcsfőzdét felépíteni, melyben esetleg a város is részt venne. A termelők azonban nem látták lehetségesnek ilyen szeszfőzde létesítését s a várost kérték fel arra.

Miután a szeszfőzde elvesztette azt a rendeltetését, melyet a régebbi szabályrendeletek lehetővé tettek, továbbá, mert *átalakítása nagy összegbe kerülne s jövedelmezősége nem látszik ezzel arányban állóan biztosítottnak, az előterjesztésben a városi szeszfőzdének az év végével való megszüntetését javasolták.*

Galamb Ferenc ipartestületi elnök a kertségek részére kérte kisüst felállítását. *Kölcsey* polgármester szavai után a szeszfőzdét emgszűntető javaslatot a gyűlés elfogadta.

Százezer pengő kisajátitásra

A Ferenc József út 14. számú, illetve Csapó ucca 1. és 3—5. számú ház kisajátításával kapcsolatos kártalanításra egyik legutóbbi közgyűlés 80.000 pengős keretet engedélyezett. *A polgármester 100.000 pengős vételár mellett bírói egyezséget hozott létre,* ami — bár húszezer pengővel fel kell emelni az előirányzott összeget — mégis rendkívül előnyös. A közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette, hogy húszezer pengővel több fordíttatik erre a célra.

Egyéb ügyek

A *Nagy János* és 13 társa által haszonbérelt ohattelekházai 960 kat. hold föld haszonbérbeadása ügyében határozott ezután a közgyűlés. Nagy János és társai ezt a bérletet a város hozzájárulása nélkül apró részletekben bérbeadták 300 kisembernek. Most ezt a kérdést olyan módon oldották meg, hogy a város erre a területre nézve közvetlen a Földhitelintézettel kötött megállapodást a 300 kisember részére. A közgyűlés az erre vonatkozó javaslatot egyhangúlag elfogadta.

A Hadházy Zsigmond és Tóthtelep hatósági orvosi szolgálatának ellátásával a polgármester a tiszti főorvos javaslata alapján dr *Tolnay Lajos* orvost bízta meg.

Vitéz *Szegedi Gyula* világítási vállalati igazgató által ismertetett javaslat *a vízvezeték kötelező bevezetésére újabb egyévi halasztást kért,* tekintettel a háztulajdonosok nehéz helyzetére. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta a javaslatot.

Gál József ipariskolai tanárt, aki elérte az ipariskolai tanárok legmagasabb fizetési osztályát, kivételesen a VI. fizetési osztályba előlépteni javasolta a közgyűlés.

Az egyes nyugállományból tényleges szolgálattételre behívott nyugdíjas tisztviselők nyugellátásának a teljesített újabb tényleges szolgálati idő után való újabb megállapítását határozta el a közgyűlés s részükre a nyugdíjnak az így megállapított idő alapján való folytatásához hozzájárult.

A törvényhatósági bizottságban két választott és két virilis tagsági hely megüresedett s ezeket, mivel a póttagok már behivattak, nem tudták betölteni. A közgyűlés hozzájárult, hogy mivel *a folyó évben úgyis általános választás lesz, addig ezt ne töltsék be.*

Az inségakció bizottság megválasztása

Dr *Kupinszky Sándor* tanácsnok javaslatára megválasztotta a közgyűlés *az 1939—40. évi inségakció bizottságot,* melynek tagjai dr *Szentpéteri Kun Béla, Böszörményi Béla, Pataki József,* ifj. *Balogh István* (Miklós ucca), dr *Lengyel Zoltán,* vitéz dr *Szily Tibor,* dr *Szabó Sándor, Gombosi Zoltán, Lukács Jenő, Nagy Sándor, Páll János, Szentpály Kálmán, Erdei István* és *Kállai Sándor* lettek.

Dr Pajor Győző végkielégitése

Tudomásul vette a közgyűlés dr *Pajor Győző* tiszti ügyész bejelentését állásáról való lemondásáról **országgyűlési képviselővé** választása folytán s részére öt év, öt hónap és két nap szolgálati idő figyelembevételével 3880 pengő végkielégítést állapított meg.

Dózsa György nyomdaigazgató nyugalomba vonulása

Dr *Csóka László* tb. polgármesterhelyettes ismertette *Dózsa Györgynek,* a városi nyomdavállalat igazgatójának kérelmét nyugállományba helyezése iránt. *Dózsa György igazgató 63-ik életévét betöltötte s egyben teljes szolgálati idejét is betöltötte. Nyugdíjazásához hozzájárult a közgyűlés négy évtizedet meghaladó nagyjelentőségű, értékes működésének teljes elismerésével.*

Több kisebb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Elefánthy Máriát hívták meg a zeneiskolai tanári állásra

A városi zeneiskolánál megüresedett tanári állás betöltésével foglalkozott tárgysorozatának első pontjaként a keddi kisgyűlés. Dr Csóka László h. polgáremster ismertette a javaslatot a X. fizetési osztályban szervezett állásnak Elefánthy Mária tanárnő meghívása útján történő betöltésére.

Elefánthy Mária már 17 éve működik a városi zeneiskolánál, előbb mint óraadó, később mint külön szerződés alapján működő rendkívüli tanárnő. Működése főleg a zeneóvoda létestíése nagyjelentőségű atahlmas kulturális értékű s ennek méltánylásául is feltétlenül megérdemli a meghivást. A kisgyűlés titkos szavazással egyhangulag elhatározta Elefánthy Mária tanárnő meghívását a zeneiskolai tanári állásra.

JUTKA
kalapszalon
őszi modelljei olcsók és izlésesek.
Nagy választék!
alakitások legolcsóbban
Csapó u. 25.

Arcbőrének
az átmeneti időjárásokozta kellemetlenségeit **fokozottabb ápolással előzze meg.**
Gyarmathyné kozmetikus

SZINHÁZ-FILM

„ALIBI"
bemutatta a Vigszínház ezt a fordulatosan különleges francia filmet, mely minden jelenetében új megúj meglepetést hoz. Kitűnő színészek nagyszerű játéka, ötletes rendező jó munkája.

Meteor mozi műsora

= Szerdán: 5, 7, 9 órakor MÁJUSI KALAND (Rökk Marika) és HARCOS INDIÁNOK. Csak felnőtteknek. — Szombattól: VARIETTÉ CSILLAGAI.

— **Nagyfokú kedvetlenség és a munkától való iszonyodás esetén** igyekezzünk mindenekelőtt bélürülésünket és gyomoremésztésünket reggel felkeléskor egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvízzel elrendezni. Kérdezze meg orvosát!

Munkák vállalatbaadása a kisgyülés előtt

Debrecen város törvényhatósági bizottságának kisgyűlése kedden délelőtt tartotta ülését Lossonczy István főispán elnöklésével.

A kisgyűlés több munka vállalatba adása ügyében hozott döntést. Vitéz Szegedy Gyula világítási vállalati igazgató ismertette, hogy a vállalat részére egy gyorstehergépkocsi beszerzésére a Hanza cég 7314 pengős, a Benz Mercedes gyár 9998 pengős ajánlatot tett, az utóbbi autó azonban sokkal előnyösebb vételt jelent. A kisgyűlés a Benz Mercedesnek adta vállalatba a tehergépkocsi szállítását az előirányzott tízezer pengő terhére.

A Rigó utcán létesítendő kútfúrási munkáira, mint Vida Szűcs Imre tanácsnok ismertette, egyetlen ajánlat érkezett, a Lázár Miklósé 1427 pengővel. A munkát Lázár Miklósnak adták vállalatba.

A Szent Anna utca 32. számú ház átalakítási munkáit a legolcsóbb ajánlattevőnek adta vállalatba a kisgyűlés. A kőműves munkát Malatinszky Sándor nyerte el 2632 pengő, az asztalos javítási munkát Pongrácz Árpád 601 pengő, a festő, mázoló munkát Szombati József 1516 pengő, lakatos javítási umnkát Törös Lajos 700, üveges munkát Varga István 109 pengő, vízvezeték, csatornázási munkát Molnár János 1100 pengő, villanyszerelési munkát Tóth György 779 pengő összeggel adták vállalatba.

Az **epreskerti fatelepen** lévő parkettkészítő üzem bérbevételére Jost Ferenc előnyösebb ajánlatot tett, mint a régi bérlő. Ezért Friedmann Henrikné eddigi bérlőnek felmondták a bérletet és a kisgyűlés háromévi időtartamra Jost Ferencnek adta azt.

Lengyel menekültek autóbusza és autói Debrecenben

A tegnapi nap folyamán több lengyel autó ment keresztül Debrecenen menekült lengyelekkel. A menekültek valamennyien az intelligens középosztályhoz tartozó lengyelek voltak és csak átutaztak Debrecenen Budapestre, a lengyel követségre.

Kedden délben a Széchenyi utcán nagy tömeg csoportosult egy érdekes jelzésű autóbusz körül. A hatalmas gépkocsi, mint kiderült, lengyel autóbusz volt, melynek utasai, 19 lefegyverezett katonatiszt és családtagjaik, több nő és gyermekek, Varsóból menekültek. Az autóbusz utasai kíséretében két magyar katona volt, akiknek felügyelete alatt megebédeltek Debrecenben és innen továbbutaztak.

Délután tovább tartott a lengyel menekültek Debrecenbe való érkezése. [illegible] érkezett egy benzinszállító tankkocsi, melyet nyilván azért hoztak magukkal, hogy az úton tudják pótolni a benzint.

Lengyel menekültek autója halálragázolt egy útkaparót a hadházi országúton

Halálos szerencsétlenség történt kedden délután két órakor a hadházi országúton. Lengyel menekültek autója elgázolt egy szerencsétlen útkaparót. A tragikus szerencsétlenség lefolyása szemtanuk szerint a következőképpen történt:

Szegedi István 50 éves állami útkaparó, Hadházi utcai lakos munkáját végezte a hajdúhadházi országúton. A vámháztól öt kilométernyire dolgozott, amikor egymásután több autó siklott el. Az autók hatalmas porfelhőt kavartak és ez lehetett az oka, hogy **sem Szegedi István nem vette észre, hogy újabb autó közeledik, sem az autó vezetője Kovalik Henrik varsói lengyel menekült nem látta meg az úton hajlongó alakot.** Az autó teljes erővel belefutott a szerencsétlen emberbe és messze kivágta az összeütközés ereje az útszélre, ahol Szegedi István hangtalanul, eszméletlenül terült el. A lengyel autó tovább robogott a gázoló Kovalik Henrikkel és a kocsiban ülő négy utitársával és csak a huszárlaktanya előtt állt meg.

Az útszéli járókelők pillanatok alatt körülvették a mozdulatlanul heverő Szegedi Istvánt, akinek testén csodálatos módon egyetlen sérülés sem volt. Azt hitték az emberek, hogy a rettenetes erejű ütéstől eszméletét vesztette és többen elszaladtak értesíteni a mentőket. Közben, pár perccel a szerencsétlenség után odaérkezett egy autón Simon Tíbor zászlóaljorvos, aki látva a szerencsétlenséget, nyomban megállította gépkocsiját és kiszállva segítségére sietett a szerencsétlenül járt útkaparónak.

Két coffein-injekiót adott Szegedi Istvánnak, aki azonban nem tért magához és Simon Tíbor orvos megállapította, hogy már percek óta halott, bár a teste még meleg volt. Valószínűleg az összeütközés pillanatában megszakadt valami belső része és nyomban bekövetkezett a szerencsétlen embernél a halál.

A mentők is pár perc alatt a helyszínre érkeztek, azonban már akkor az autószerencsétlenség áldozata halott volt. Az éppen arra járó csendőrőr intézkedésére Szegedi István holttestét a törvényszéki bonctani intézetbe szállították s a lengyel gépkocsi vezetőjét kihallgatták a tragikus gázolás körülményeiről. A vizsgálat folyik a halálos autószerencsétlenség ügyében.

Kinevezés

A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr Borsos-Nachtnebel Ödön debreceni m. kir. Tisza István tudományeegyetem orvostudományi kara kórbonctani tanszékének egyet. ny. rk. tanárát, egyetemi ny. r. tanárrá kinevezte.

Auguszta főhercegnő beteg

Budapest, szept. 26. Auguszta főhercegnő néhány nap óta ágybanfekvő beteg. Orvosai tanácsára 2—3 heti pihenőre van szüksége.

HIRDETMÉNY. Felhivja a városi adóhivatal az egyszeri beruházási hozzájárulás fizetésére kötelezettek figyelmét, hogy az 1938 XX tc. alapján kivetett hozzájárulási díj ötödik részlete 1939 október hó 1-én esedékes. A befizetéseiket délelőtt 8—12 óráig már mostan teljesíthetik. A befizetés számfejtése a városi adóhivatal I. emelet 8. számú szobájában történik. A befizetést elmulasztók ellen a végrehajtási eljárás 1939 október h 01. napja után azonnal megindul.

Teleki földmüvelésügyi miniszter beszéde a Házban

A képviselőház kedden folytatta a mezőgazdasági munkások özvegyeinek járadékban részesítéséről szóló javaslatot. B. **Szabó István** kisgazdapárti a mezőgazdasági munkások helyzetét vázolta és rámutatott arra, hogy az ipari termékek ára igen magas. **Meskó Zoltán** (nyilas) kevesli a járadék összegét. **Varga Béla** (kisgazdapárti) a javaslatot elfogadja, bár kevesli azt, amit nyujt. Ezután szóvátette, hogy **Csoór Lajos** disszonáns hangokat üt meg a vitában. Amikor **Czermann Antal** arról beszélt, hogy a javaslat lehetővé teszi a házasságkötéseket, Csoór Lajos közbeszólt, hogy „jó lesz ez a pénz a papoknak esketésre". Megbélyegzi ezt a közbeszólást, abban a reményben, hogy Csoór Lajos elégtételt ad a papságnak. Az alsópapság nagyon szegényen él. — magyarságáért mindent kész feláldozni a tanítósággal és a lelkiismeretes jegyzővel harcol a legelső vonalban a nemzet életének megmentéséért.

Gróf **Teleki Mihály** földmivelésügyi miniszter mondott ezután beszédet. — Hangsúlyozta, hogy a szociálpolitikát a földbirtokpolitikával egyenlő fontosságú politikai tevékenységnek tartja. Tudja, hogy a mezőgazdasági munkások sorsának javítását a földhöz, illetőleg a kishaszonbérletekhez való juttatással kell megoldani. **Magyarországon azonban nem áll rendelkezésre annyi föld, hogy mindenkinek jusson.** Éppen ezért a szociális biztosítás bevezetésével igyekeznek a helyzeten javítani. A túlzott szociális terhek alatt a mezőgazdaság összeroppanna, éppen ezért lépésről-lépésre kell haladni. A betegségi és gyermekágyi biztosítást is meg kell valósítani, folytatta — ennek előfeltétele azonban, hogy a mezőgazdasági árszínvonal stabil maradjon.

Tudja, hogy a biztosított munkások járadéka kevés, de itt a jószándékot kell nézni. Ha a gazdasági helyzet meg engedi, akkor felemelik az összeget.

A munkavállalók járulékait nem kívánta emelni, mert meggyőződése szerint a mezőgazdasági munkásságtól a mai kereseti viszonyok között húsz fillérnél többet követelni nem lehet. Sikerült azonban elérni azt, hogy az állam hozzájárulása kétmillió pengővel emelkedett és megfelelően emelkedett a törvényhatóságok hozzájárulása is.

Tóth János (nyilaskeresztes) javasolta, hogy a vadászati pénzekből kétharommillió pengőt hasítsanak ki az özvegyi nyugdíjak felemelésére.

Közi-Horváth József arról beszélt, hogy a mezőgazdasági munkásság érdekében a mezőgazdasági iparágakat és a mezőgazdasági export kedvezményeseit meg kellene adóztatni.

Maróthy-Meizler Károly szerint ez a javaslat nem szociálpolitikai, hanem alamizsnanyujtás.

A vitát szerdán folytatják.

Az oroszok berendezkedése a megszállott területen

Moszkva, szept. 26. (Havas) A fehéroroszországi szovjethaderők parancsnoksága elrendelte, hogy valamennyi megszállott városban szovjethadsereg és a helybeli lakosság képviselőiből ideiglenes közigazgatási hatóságokat állítsanak fel. E hatóságok kötelessége lesz, hogy visszaadják a piaci rendet s kötelezzék az áruházak, a pékműhelyek, vendéglők és szinházak tulajdonosait üzemeik megnyitására.

Ugyancsak a hatóságok feladata lesz hogy gondoskodjanak a villamos és a vízművek, valamint a távíró- és távbeszélőszolgalat helyreállításáról. Elrendelte, hogy a megszállott területen **a rubelt hozzák forgalomba a zlotyval egyenlő árfolyamon.** A parancsnokság felhivja a polgárságot, hogy tartsa tiszteletben az új rendet s ne támogassa a régi vezető körök bomlasztó kísérleteit. Mivel a vállalatok tulajdonosainak túlnyomó része elmenekült, vagy pedig nagyrészüket letartóztatták, az ideiglenes közigazgatási hatóságok veszik át a kereskedelmi és ipari élet vezetését.

Mivel a falvakban még nem lépett életbe a kollektív gazdálkodás, a szovjethatóságok felhívják a parasztságot, hogy osszák fel a régi földbirtokosok, a volt lengyel katonai települések és a jómódú parasztok földjeit, valamint a nevezettek állatállományát, gabonakészletét és egyéb mezőgazdasági termányeit. A parasztokat ezenkivül feljogosítják az erdők és sóstavak szabad használatára, ami eddig csak a tulajdonosok joga volt. (MTI).

Went István professzor hazaérkezett Amerikából

Beszámoltunk arról, hogy a newyorki nagy orvosi kongresszusra a debreceni egyetem több professzora is meghívást kapott és két kiváló debreceni egyetemi tanár: dr **Went István,** az élettani és általános kórtani intézet igazgatója, továbbá **Jeney Endre** dr a közegészségtani intézet igazgatója el is utaztak a kongresszusra.

Amikor a **„Normandien"** átkeltek a debreceni professzorok az Ujvilágba, még béke volt Európában. A newyorki kongresszusról azonban már sokan elmaradtak a meghivottak közül és a megérkezettek egyrésze is a világpolitikai események hatása alatt igyekezett visszautazni Európába s többen előadásukat csak átadták a kongresszusnak. **Jeney Endre** dr professzor már két héttel ezelőtt haza is utazott az „Akvitánián" azon a hajón, melyen **Benedek** professzor s neje **Zilahy Irén** is megérkeztek. Mikor elindultak a hajóútra még semmit sem tudtak arról, hogy kitört a háború s csak a tengeren értesültek a német— [illegible]gyel háború megindulásáról, majd [illegible] angol és a francia hadüzenetről. **Went István** dr professzor azonban, akinek német hajóra volt jegye, még Newyorkban maradt, meg kellett várnia a legközelebb indúló olasz hajót és azzal indulnia vissza.

A napokban aztán visszaérkezett dr **Went István** egyetemi tanár is Debrecenbe és hétfőn már át is vette munkakörét az élettani és általános kórtani intézetben.

Friedrichshafent nem bombázták

Berlin, szeptember 26. A francia és angol rádióállomások állításaival kapcsolatosan, amelyek szerint állítólag repülőgépek bombázták Friedrichschafent, tájékozott német helyen megállapítják, hogy egyetlen bombát sem dobtak le. Azt lehetségesnek mondják, hogy ellenséges felderítő repülőgépek nagy magasságban a Bodeni-tavat is átrepülték. (MTI.)

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám. Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás), éjjel 27-89, 11-33. Előfizetési árak havonta 3.— pengő, negyedévenkint 9.— pengő, félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő. Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata szept. 23-tól október 1-ig: „Aranyangyal" Piac ucca 50, telefon: 24—58. — „Reménység", Csapó ucca 22., telefon: 34-21. — „Bocskay" Cegléd u. 22. szám, telefon: 29-14. — „Hungária", Vargakert, telefon: 28-25.
MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Debrecenbe érkezett az új főügyész

Kedden délelőtt Debrecenbe érkezett feleségével együtt az új főügyész **Győry** György, akinek kinevezéséről már írtunk. A pályaudvaron ünnepélyesen fogadták. Dr **Mező** Sándor az ügyészség elnöke a debreceni ügyészekkel együtt megjelent az új főügyész fogadására és bemutatta az ügyészség tagjait. Az új főügyész még nem vette át hivatalát, csak szemlét tartott. Rövidesen Debrecenbe költözik és akkor veszi át a hivatal vezetését dr Jeney Gábortól, aki a főügyészséget irányította már huzamosabb ideje dr Szirmay István betegsége óta.

— **Dr Lindenberger János** apostoli kormányzó szabadságáról hazaérkezett és ma reggel átveszi a plébánia vezetését. A népszerű főpap tegnap este érkezett haza 3 heti szabadságáról. Szabadságát Nógrádverőcén töltötte el a papi üdülőben.

— **Dr Lévay Béla városi ügyészségi fogalmazó.** Lossonczy István főispán a polgármester előterjesztésére dr Lévay Béla városi közigazgatási fogalmazót a városi ügyészségi fogalmazói állásba behelyettesítette. A kiváló, értékes fiatal tisztviselőt megérdemelten érte az előléptetés. Tizenegy éve áll a város szolgálatában s munkahelyein, úgy a főügyészi hivatalban, mint az árvaszéknél közmegelégedésre, kiválóan látta el feladatát.

— **Debreceni előadók a szoboszlói evangelizációs összejöveteleken.** Hajdú szoboszlón a hívek nagy látogatottsága mellett evangelizációs előadásokat tartanak. Ezeken debreceni előadók is szerepelnek, így dr Vasady Béla egyet. tanár, dr Bartha Tibor segédlelkész. Jellemző az összejövetelek népes voltára, hogy a templomokban tartott két evangelizációs előadás hallgatóinak perselyekben összegyült adományaiból dr Révész Imréné, a püspök feleségének felhívására ötven pengő adományt küldtek be a ref. papiárvák és özvegyek gyorssegélyakciója javára.

— **Havazik a Kárpátokban** s az erős hóesés megnehezítette a szovjetcsapatok előnyomulását. A németek a teljesen elhagyott lengyel területről visszavonultak. Az oroszok elérték az előnyomulás során Turka helységet.

— **Skóciában kilenc lengyel repülő leszállott.** Kilenc lengyel repülő szállt le hétfőn egy skóciai repülőtéren, jelenti a „Daily Herald". A pilóták három kis harci gépen érkeztek. A lengyel repülők egy légi társaság vendégei míg döntés nem történik sorsuk felől.

— **Lengyel minorita kispapok érkeztek Szegedre** és az ottani minorita rendházban szállásolták el őket. Krakóból menekültek és gyalog érkeztek a magyar **határra.**

— **Az Olasz Kultúrintézet igazgatósága értesíti az érdeklődőket, hogy olasznyelvű tanfolyamaink újra megnyílnak, a beiratkozások folynak, intézetünk helyiségeiben, délelőtt 10—1 óráig és délután 5—7 óráig, telefon: 12-04, Hatvas ucca 2. I. em.**

— **Ujra forgalomba állítják a külföldi** vonatkozású olasz vonatokat és október 8-tól kezdve valamennyi vonat megindul, mely Chiasson és Domodossolán át közlekedett.

— **A „kultúrzónákra" vonatkozó rendtörvényt,** mint Bukarestből jelentik, visszavonták. A rendelettörvény az olyan vegyes lakosságú helységekre vonatkozott, amelyekben a lakosság többsége kisebbségi nemzetiségű.

— **Hirdetmény.** Értesítjük a t. utazó közönséget, hogy folyó hó 28-tól, csütörtöktől kezdve, a hatvanuccai vonalon a Baromvásártéri kitérőnél levő villamos megállóhelyet a vámház végállomás felé a Jerikó uccából a Böszörményi útra vezető, újonnan nyitott Orsova ucca sarkára helyezzük át. **Az üzletigazgatóság.**

— **A megvadult bika megtaposta gulyását.** Súlyos szerencsétlenség történt tegnap délelőtt tíz órakor a nyulasi sportrepülőtér közelében. Vass István 18 éves gulyás, Bellegelő 522. szám alatti lakost az általa legeltetett gulyából az ismeretlen okból felbőszült bika megtámadta. A szerencsétlen fiatalembert földretiporta és megtaposta. Vass István vérző testtel, eszméletlen állapotban maradt a helyszínen. Értesítették a mentőket, akik a sebészeti klinikára szállították. Megállapították, hogy súlyos belsősérüléseket szenvedett. Állapota veszélyes.

— **Átadták a debreceni ügyészségnek** Csordás János fölmíveslegényt, aki mint megírtuk, részt vett egy utcai verekedésben Debrecenben és zsebkésével hátbaszurta Szőllősi András, akit súlyos sérülésével a klinikár aszállítottak ki. Csordás azzal védekezik, hogy igen részeg volt és azt sem tudja, hogy került a verekedésbe. A vizsgálóbíró szerdán hallgatja ki Csordás Jánost.

— **Elfogták Debrecenben** Süsskind és Társa cipészműhelyében Bucskó József napszámoslegényt, aki cipőket és szerszámokat lopott össze és egy zsákba rakta éppen, mikor tetten érte Molnár József. Bucskók azzal is gyanusítják, hogy Papp Gyulától megőrzésre átvett ruhaneműeket elhasználta és zálogba tette. Bucskót a rendőrség kihallgatása után átadta a ügyészségnek.

= **Gábor Magda okl. tanárnő,** francia német nyelvtanítását megkezdte, püspöki palota, I. kapu, II. emelet 5.

— **Kigyókaland a jávai dzsungelben.** A legkiválóbb magyar írók novelláin, a rendkivül érdekes cikkek dús során és a nagyszerű folytatásos regényen kivül rejtvényrovatot és rengeteg pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

— **Szebbnél-szebb képeket** talál az olvasó a népszerű szinházi képeslapban, a Délibáb-ban, egy szám ára 20 fillér.

x **Bérszántást vállalok**, Rosinger Bernát, Karcag, Madarasi út.

— **Mákoldatot adott kéthetes gyermekének** Horak Ferencné örkényi asszony, hogy a gyermek jól aludjon. A csecsemő a mákoldattól örökre elaludt. Az anya ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt megindult az eljárás.

— **Belgrádban légvédelmi fedezékeket építenek a város vezetőinek rendelkezésére.** Összeírták a gyermekeket is, akiket veszély esetén a városból elszállítanak. A lakosság útmutató könyvecskéket kapott, melyekből megtudhatja, hogyan kell viselkedni légitámadás esetén.

— **Ötven pfeninget kért egy adag** paprikás burgonyáért egy floridsdorfi vendéglős. Az árdrágítót nyolcezer **márka pénzbüntetésre ítélték.**

A londoni kórházakból elszállítják a betegeket.

Német gyalogsági ágyús-osztag.

x **Bartalis** tánciskolában tánctanfolyam október 3-án kezdődik. Szépen táncolni Bartalistól tanul.

— **Grenoblei diplomával** rendelkező francia, angol tanárnő, felnőtteknek külön órákon gyermekek részére speciális külön csoportok. Fischer Anny, Csapó ucca 54.

— **A városi zeneiskolában** a beiratkozások délelőtt 9—1 óráig és délután 3—6 óráig. Bővebb felvilágosítás nyerhető a városi zeneiskola titkári hivatalában, naponta a fenti időben. A fúvóstanszakra felvételi vizsga f. hó 29-én, pénteken este 6 órakor lesz a Zeneiskolában.

— **Leesett a pincelejáróról** és agyrázkódást szenvedett. Súlyos szerencsétlenség történt tegnap délután Oláh Gyula 59 éves vízvezetékszerelő, Veress ucca 30. szám alatti lakossal. — A Szent Anna ucca 9. szám alatt le akart menni a pincébe. A létrafokon megcsúszott és másfél méter magasból olyan szerencsétlenül zuhant le, hogy fején zúzott sérülést és súlyos agyrázkódást szenvedett.

— **Zsidó ünnepi istentiszteletek.** A debreceni statusquo-ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje szeptember hó 27-től október 4-ig: Szükkajsz (sátoros ünnep). I. Szerda este mindkét templomban fél 6, csütörtökön reggel 7, délelőtt a Deák Ferenc uccában 10, délután mindkét templomban 4 órakor — **Szükkajsz (sátoros ünnep) II.** Csütörtökön este mindkét templomban 6 órakor, pénteken reggel 7, délelőtt a Deak Ferenc uccában 10 órakor. **Chajl hámajd (félünnep).** Pénteken este mindkét templomban fél 6, szombaton reggel 7, délelőtt a Kápolnási uccában (ifjúsági) negyed 10, a Deák Ferenc uccában 10, délután mindkét templomban 4, este 6.10 órakor. Vasárnaptól kedd reggelig mindkét templomban negyed 7 órakor, este 5.45 órakor. — **Hajsónó rábbó** szerda reggel mindkét templomban 6 órakor. — **Hitszónoklatok** szerda este és szombaton délelőtt a Deák Ferenc uccában. **Rabbiság**

— **Nagykároly határában egy lengyel bombavetőgép** benzinhiány miatt kényszerleszállást hajtott végre. A lengyelek Franciaországba akartak repülni.

— **Kambodzsa királyának** másodszülött fia, aki Nizzában végezte tanulmányait, pilótának jelentkezett a francia hadseregben.

— **Az ország első tanyai internátusa** Komádiban épült meg, ahol négyszáz gyermeket tudnak elhelyezni. Nyolc osztályú elemi iskolában 10 tanító oktatja a gyermeksereget. Az internátushoz gazdaság is tartozik. A felszerelés tökéletes, van vízvezeték, orvosi szoba betegek részére külön szobák. Az iskola, internátus és gazdasági épületek öt hold bekerített területen fekszenek.

— **Értesitem a szülőket,** hogy a Teleki uccai református iskolakörzet iskoláiba iratkozott tanúlók tanítása f. hó 28-án a Vígkedvü Mihály ucca 5. számú iskolában megkezdődik. **Igazgató.**

— **A katolikus férfiak Credo egyesülete e hó 30-án,** este 7 órakor tartja évnyitó gyűlését a katolikus fiúpolgári iskolában, Varga ucca 4. szám alatt. A vezetőség ezúton hivja fel a katolikus férfiakat, társadalmi különbség nélkül az egyesületre. Tagsági díj nincsen. — Gyűlések minden hó utolsó szombatján.

— **A kereskedelmi szaktanfolyamra** október hó elsejéig be lehet iratkozni. A tanfolyam hetenként négyszer gyakorlati oktatást ad férfiak és nők számára a kereskedelmi szakismeretekből. A tanítás ideje délután 3—7 óráik között történik, hogy azon az állásban levők is résztvehessenek. A tanfolyam módot nyujt a középiskolában érettségizetteknek is szakismeretek szerzésére, Kálvin-tér 2. szám.

— **Tizenötéves gyermek személyautót vezetett** Mohács és Pécs között az országúton. Egy kerékpárost akart előzni és az árokba fordította az autót amely agyonlapította Reinfeld Istvánné ötéves **Anna leánykáját.**

Országos presbiteri napok

A magyar protestánsok legnagyobb társadalmi egyesülete, az Országos Bethlen Gábor Szövetség a protestáns egyházakkal karöltve az év október 28—31. között négy napig tartó országos protestáns napokat rendez Budapesten.

A seregszemlén felvonul a protestáns sajtó s összegyülekeznek a belmissziós intézmények, jóléti és karitatív szervek és a különböző szakosztályok. Az országos protestáns napok alatt a fővárosban négy kiállítás lesz, még pedig történeti kiállítás a Nemzeti Múzeumban, népművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban, szépművészeti kiállítás a Szépművészeti Múzeumban, amelyen a 18. és 20. század protestáns művészeinek munkáit állítják ki. A negyedik egy modern kiállítás lesz az Iparművészeti Társulat helyiségében, amelynek magvát a Luther emlékmű pályázatának az anyaga s az ekörül csoportonuló modern magyar képzőművészet, építészet képezik.

A MÁV kultúrvonatokat indít, 75 százalékos díjmérsékléssel Budapestre.

Az Országos Protestáns napokkal kapcsolatban valamennyi városban és községben ünnepi plakátok jelentek meg és október 2-án megjelennek a protestáns bélyegeknek az egész világon első olyan szériái, melyeken a protestáns nagyságok vannak. Az ünnepségekkel kapcsolatban a szövetség jelvényeket készíttetett.

A megmozdulás célja : számba venni a protestáns erőket s igyekezni azokat minden téren összehozni. Ezzel kapcsolatban tervbe vette a szövetség Bethlen Gábor Szövetségház felállítását, amely a magyar protestáns világ szociális pontját képezné. Ennek keretében későbbi terv szerint protestáns internátus felállítását tervezik.

Időjárás

Hazánkban a viharos északnyugati szél teljesen elcsendesült s helyébe délnyugati légáramlás lépett. A hőmérséklet az előző naphoz képest már emelkedett. A Felvidéken és Kárpátalján 15 fok alatt, egyebütt 1—2 fokkal 15 fok felett volt a felmelegedés. Csapadék csak Kárpátalján hullott. — Alsóvereckéről 2 milliméter esőt jelentettek. Az esti hőmérséklet országszerte 10 fok körül volt.

Jóslás : **Délnyugati, nyugati szél, s felhőátvonulások, néhány helyen kisebb eső, sok helyen reggeli köd, az éjszakai lehűlés gyengül, a nappali felmelegedés fokozódik.**

Bitter Illés apát meghalt

Pécs, szept. 26. A pécsi egyetemi belgyógyászati klinikán rövid szenvedés után kedden a késő délutáni órákban hirtelen elhunyt Bitter Illés lairzenuxi apát. Bitter Illés 1868 okt 2-án született a Tolna megyei Aparon. Egyetemi és hittudományi tanulmányait Budapesten végezte, 1891-ben mint fiatal szerzetes tanár Pécsre került. 1912-ben Békefi Remig megbizta a budapesti Szent Imre gimnázium vezetésével, 1921-ben a Szent Imre gimnázium megszervezése után megalapította a Katólikus Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Bajtársi egyesületének, az Emericanának a szervezetét. Részt vett az Actio Catolica megszervezésében. Hatalmas pedagógiai munkássága mellett tankönyveket, német—magyar szótárt szerkesztett, újságcikkeket irt, a Szent István Akadémiának, az Országos Pázmány Egyesületnek s a Ciszterci Diákok Szövetségének központi igazgatója volt.

— **Kék lámpák Bukarest uccáin** és házaiban hírdetik, hogy érvénybe lépett az új világítást szabályozó rendelkezés. A lámpák kékszínű papírral való bevonása vonatkozik a magánházakra is.

Autógázolás a Simonyi úton

Szerencsés kimenetelü autógázolas történt tegnap este 8 órakor a Simonyi út 38. szám előtt. **Szombathy Károly** 54 éves, beregmegyei, gergélyi gazdálkodó feleségével együtt bentjárt Debrecenben. Feleségének és egy debreceni ügyvédnek a társaságában át akart menni a Simonyi úton az útesten. Azonban **nagyon határozatlanul** viselkedett és míg felesége és az ügyvéd nyugodtan áthaladtak, ő előbb megállott, majd az utolsó pillanatban mégis át akart menni. Ekkor azonban már későn volt, mert egy idejében tülkölő és teljesen szabályosan közeledő autó elütötte. Az autót a vezetője páratlan lélekjelenléttel az utolsó pillanatban annyira le tudta lassítani, hogy **Szombathy** csak egészen kis sérülést szenvedett, fején a bőr repedt fel. Értesítették a mentőket, akik a sebészeti klinikára szállították, ahonnan sebének bekötése után saját lábán távozott A vizsgálat megállapította, hogy a balesetért az autó vezetőjét nem terheli mulasztás.

— **Az asszonyok makacs bélrekedésénél** a régóta bevált, tisztán természetes **Ferenc József** keserűvíz — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve —, különösn ajánlatos, mert hatásában megbízható és rendkívül enyhe. Kérdezze meg orvosát !

— **Ellopták Beregszászon két lengyel menekült autóját.** A beregszászi rendőrségen két lengyel menekült : Cierling József és Bruzkacimice József feljelentést tettek. Elmondották, hogy Lengyelországból mind a ketten autoval menekültek magyar területre. Két kocsijuk volt, mind a kettő nyolcerős „Chevrolet". A kocsijukat a beregszászi lóversenytérre állították és bementek a városba. Mire visszatértek az autókat ellopták. A kocsiknak lengyel rendszámuk volt és mindegyikben volt egy-egy lengyel köpeny.

x **Vigdranovits Magda** női divatszalonját áthelyezte, Miklós ucca 19. alá.

— **Elítélt testvérgyilkos.** A szombathelyi törvényszék Piroska Lajos vépi földművest 12 évi fegyházra ítélte. Piroska a múlt hónapban szóváltás hevében agyonszúrta Ferenc öccsét. Az ítélet nem jogerős. (MTI).

— **Huszonötév után ölte meg a háborús sebesülés.** Lázár József makói 51 éves napszámos, hirtelen meghalt. A boncoláskor megállapították, hogy halálát a világháború során szívburkolatába fúródott sreppnell-szilánk okozta. (MTI).

— **Kiugrott a lopott órával a vonatból.** Kovács József nagyhalászi gazda Dombrádra igyekezett. A csöndes és sötétes váróteremben elszundított. — Megérkezett a vonat, Kovács felszállott s ijedten vette észre, hogy szépmüvü amerikai ezüstórája eltünt. Az egyik utas felhivta a figyelmét Lippay Mihály nevü útasra, aki a váróteremben alvó Kovácshoz ment, mintha felakarná költeni. Kovács a vonaton Lippayt kérdőre vonta. Lippay tiltakozott, de amokor a vonat a Telek-tanyára érkezett, kiugrott a vonatból. Kovács sem volt rest s ő is kiugrott és üldözőbe vette, majd elfogta és visszahozta a vonatba Lippayt, aki közben eldobta az órát.

HIRDETMÉNY. — 7/1939 igv. — Debrecen sz. kir. város igazoló választmánya közhírré teszi, hogy a törvényhatósági legtöbb adófizetőknek folyó évre érvényes névjegyzékét összeállította. Az összeállított névjegyzék a városi főjegyzői ügyosztályban (városháza emelet 32 szoba) a folyó évi szeptember hó 27-ik napjától 15 napon át a hivatalos órák alatt közszemlére van kitéve. A névjegyzék ellen az arra jogosultak a közszemlére tételtől számított 15 nap alatt felszólalhatnak, mely felszólalás irásban az igazoló választmányhoz cimzetten a városi főjegyzői ügyosztályban nyujtandó be.

Lossonczy István sk., főispán.

Gyászrovat

Dr vitéz Király Andor p. ü. titkár temetése. Mély részvét mellett helyezték tegnap délután örök nyugvóhelyére a köztiszteletben álló Király Andor p. ü. titkárt. A díszravatalozóban elhelyezett koporsót délszaki növények, a család, jóbarátok, kartársak s tisztelők szinpompás virágaiból font koszorúk díszítették. A sorscsapás alatt porig sujtott családon kivül ott láttuk a pénzügyigazgatóság teljes tisztviselői karát, **Baskay Ferenc** és **Vajthó Lajos** h. igazgatók vezetésével, a vitézi és frontharcosszövetség küldöttségét, vitéz **Berényi István** tábornok vezetésével, a Dóczi leánynevelő-intézet tanárkarának és növendékeinek számos tagját, valamint igen sok jóbarátot és tisztelőt. A szertartást a Kollégiumi Kántus gyászéneke vezette be, majd **Uray Sándor** püspökhelyettes méltatta az elhunyt érdemeit és szivjóságát, — majd megható imát mondott. Vitéz **Szegedy Lajos** igazgató, a Vitézi Rend nevében búcsúzott az elhunyt jóbarától és bajtárstól. A sírnál **Vajthó Lajos** h. pénzügyigazgató megható beszédben búcsúztatta az elhunytat, volt kartársaitól, barátaitól. A temetést a Kántus éneke zárta be s a friss sírhalmot elborította a koszorúk nagy tömege. — A temetést Fehértói temetkezési vállalata végezte.

Sándor Lajosné Kiss Juliánna 77 éves korában elhunyt. Temetése szerdán félnégy órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből. Lakás : Rákóczi ucca 29. — Gebauer-cég rendezi.

Ménes Mihályné sz. Lőrinczi Eszter életének 69-ik évében elhunyt. Temetése 29-én, pénteken délután fél 4 órakor lesz o Köztemető díszravatalozójából, a református egyház szertartása szerint. Lakás : Bethlen ucca 26. szám. Dankó temetkezési intézet.

Közgazdaság

A baromfipiac igen élénk, a gyümölcs és zöldségpiac élénk

A tegnapi hetipiac annak ellenére, hogy szép napos idő volt, váratlanul gyengén sikerült. Áll ez a megállapítás különösen a zöldség és gyümölcspiacra ahol alig volt vásárló. Annál élénkebb volt ellenben a baromfipiac, ahol nagyobb a kereslet, mint a kínálat. Mindenki az aránylag olcsó kövérkacsát és libát vásárolja, de sokan vesznek soványat is, otthoni hízlalásra. Szinte egymás kezéből vették ki az árút a vásárlók. A nagy kereslet ellenére nem volt áremelkedés, hanem a múlt heti árakon árusítottak.

A gyümölcspiacon nagyobb tételben vásárolták a téli eltevésre való almát s körtét.

A zöldségpiacon nincsen semmi ujság. Karfiol igen sok van, ami a legszembetünőbb egyszerre hozták fel az árúsok a paradicsomot, amelyet most már gyéren vásárolnak, 2—4 fillér kilója.

Zöldségpiaci árak : burgonya kilója 6—10 fillér, zöldpaprika drb. 1 fillér, uborka drb. 0.5—1 fillér, karfiol kg. 30 fillér, spenót kg. 20 fillér, sóska kg. 30 fillér, kelkáposzta drb. 10—16 fillér nyári káposzta drb 8—20 fillér, vöröskáposzta drb 8—16 fillér, zöldség csomója 10 fillér, tök drb 10—20 fillér, zöldbab kg. 20 fillér, paradicsom kg. 2—4 fillér, zöldborsó kg. 50 fillér, torma kg. 50 fillér, savanyúkáposzta kg. 30 fillér, karalábé drb 4—12 fillér, cső tengeri darabja 3 fillér.

Gyümölcspiaci árak : szőlő kg. 20—40 fillér, alma kg. 12—24 fillér, körte 20—30 fillér, dió kg. 50 fillér, szeder literje 20 fillér, szilva kilója 20 fillér, őszibarack kilója 12á50 fillér, citrom darabja 10—15 fillér.

Baromfiárak : tyúk kg. 1—1.20 P, csirke kg. 1.30 P, soványkacsa és liba kg. 1 pengő, kövérkacsa 1.30—1.40 f., pulyka kg. 1.20, tojás drb 7—8 fillér.

Húsárakban nem történt változás.

TERMÉNYTŐZSDE

Határidőpiac : rozs októberre 14.39, 24.42, zárlat 14.40—14.42. Márciusra 15.63, 15.61, 15.64, zárlat 15.63—15.64.

Készárúpiac : búza tiszavidéki 77 kg 19.80—19.95, 78 kg 20.00—20.15, 79 kg 20.20—20.35, 80 kg 20.30—20.45. — Felsőtiszai 77 kg 19.80—19.95, 78 kg 20.00—20.15, 79 kg 20.20—20.35, 80 kg 20.30—20.45, rozs pestvidéki 14.05—14.15, rozs más 14.20—14.40, takarmányárpa elsőrendű 16.60—17.00, középminőségű 16.30—16.50, sörárpa kiváló 21.040—22.00, prima 19.50—20.50 sörárpa 19.00—19.15, tengeri 18.75—18.85, korpa 13.40—13.60, 8-as liszt 15.75—16.25 P mázsánként.

LÓ- ÉS SZARVASMARHAVÁSÁR.

A debreceni ló- és szarvasmarhavásárban élénkülő irányzat mellett a forgalom elég jó volt. A zárlat óta ez volt az első szarvasmarhavásár. Lovakból felhajtottak 250 darabot, eladtak 145 darabot, szarvasmarhából felhajtottak 138 darabot, eladtak 183 darabot. Árak : vágóló 50—105 pengő, **silány 90—130 pengő, közepes 175—280 pengő, jó minőségű 290** pengőtől. Katonaló 500—700 pengőig. Jó minőségű szarvasmarha kilója 45—58 fillér közepes 32—45 fillér, silány 24—32 fillér, borju 60—80 fillér, fejőstehén darabja 240—450 pengő.

SPORT

Vasárnap nagyszabású sportműsor lesz Debrecenben : **Észak—Kelet** válogatott csapatai játszanak a Szent Korona Kupáért. A kupáért az egyes kerületek válogatott csapatai játszanak s a vesztes kiesik a további küzdelemből Az ifjúsági és nagy válogatott is küzd egymással és mind a két mérkőzés fontos, mert ha a nagy válogatott győz 2 : 1-re, ugyanakkor az ifjúsági kikap például 3 : 1-re, akkor az egyesített eredmény alapján is az ifj. jobb eredménye folytán úgy a nagynál, mint az ifjúságinál ez a csapat jut tovább.

Kelet válogatott csapatát a DVSC és az ungvári Rusj csapata adja. Igy áll fe lKelet válogatott csapata : Keskeny (DVSC), Papp, Radik (Rusj), Kabán (Rusj), Erdei (Munkácsi SE), Gerda N(yTVE), Csancsinov (Rusj), Nében (DVSC), Szabó (DVSC), Krizs (Rusj), Zádor (Ungvári AC).

Észak válogatott csapatnak zömét a Diósgyőri Mvag adja, nyolc embert, ezenkivül a Salgótarjáni BTC. Igy áll fel Észak válogatottja : Vécsei (Sal SE) Bán Felföldi (DiMávag), Kalocsai, Csonka, Bartha (DiMávag), vitéz Mészáros, Fazekas (DiMávag), Jenőfi, Laczkó (Sal. BTC), Magyar (DiMávag)

Az ifjúsági válogatott is itt játszik Debrecenben, a nagy válogatott előtt. Kelet válogatott csapatát csak szerdán állítják össze, Északé már ismeretes. Igy áll fel Észak ifj. válogatottja : Simara (Kassa), Stolcz (DiMávag), Simonyi (LESOK), Kiss (Sal. BTC), — Kleibán (SSE), Török (MAFC), Langár (SSE), Léhn (MVSC), Csuperda (Sal. BTC), Szabó II. (SSE), Turbéki (PTK), Az ifjúsági válogatottban sok NBB játékos szerepel, Turbéki, Szabó stb.

A vasutas pályán különben hármas mérkőzés lesz, 11 órakor DEAC—Dohánygyári bajnoki, 1 órakor Észak—Kelet ifjúsági válogatott és 3 órakor Észak—Kelet nagy válogatott.

Felhívás az állításkötelesekhez

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága a honvédelemről szóló törvény értelmében felhívja az 1919. évben született és városunk területén lakó vagy tartózkodó állításköteleseket, hogy összeírásuk végett szeptember 25 és 30-ika között a délelőtti hivatalos órák alatt a katonai ügyosztályon (Kossuth ucca 20. III. em. 95. számú helyiség) személyesen jelentkezzenek.

Jelentkezni tartoznak a fő- és középisolások is, valamint más iskolák 1919. évben született hallgatói is.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Hirdetmény

A zsidótörvény földbirtokpolitikai rendelkezéseinek végrehajtása tárgyában kiadott 8360/1939 M. E. számú rendelet értelmében mezőgazdasági ingatlanaik bejelentésére kötelezettek a bejelentéshez szükséges hivatalos űrlapokat folyó évi szptember hó 27. napjától szerdától kezdődőleg, szeptember hó 30-ig bezárólag naponta 9 és 4 óra között díjtalanul vehetik át a városi gazdasági s erdészeti ügyosztálynál, városháza, félemelet 12. számú szobában.

A bejelentést két példányban kell előterjeszteni, a bejelentéshez mellékelni kell a bejelentett ingatlanra vonatkozó s csak a fennálló tételeket tartalmazó telekkönyvi szemlét, 300 kat. holdnál nagyobb összefüggő ingatlanról a bejelentéshez mellékelni kell az ingatlan vázlatrajzát, vagy térképét is.

Külön felhívom az érdekelt közönség figyelmét arra a körülményre, — hogy bejelentési kötelezettség alá esik **az a mezőgazdasági ingatlan is, amely jelenleg nincs ugyan zsidó, zsidónak tekintendő természetes személy,** vagy a zsidótörvény hatálya alá eső jogi személy tulajdonában, amelyet azonban a jelenlegi tulajdonosra, vagy jogelődjére a most említett kategóriák valamelyikébe tartozó előző tulajdonos az 1937 évi december hó 31. napja után és az 1939 évi május hó 4. napja előtt élők közötti, vagy halálesetére szóló jogügylettel átruházott.

A bejelentést az ingatlan fekvése szerint illetékes községi elöljáróságnál, illetőleg városi polgármesternél kell, folyó évi október hó 1. napjáig megtenni.

Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

Alkalmazást nyer férfi

Hajdúhadházról tűzifaszállításhoz szükséges megbízható fuvarozó vállalkozó jelentkezzen. Miklós ucca 13. 355

Kerékpározni tudó fiú, kifutónak, pékségbe felvétetik, Nyil ucca 77. 346

Fodrászsegédet, fiatalt, jómunkást, állandóra felvesz Baksa fodrász, Bethlen ucca 29. 337

Jómegjelenésű mészáros hentessegéd jelentkezzen, Rákóczi ucca 5. sz. 331

Forgalmas hentesüzletbe percentes székálló kerestetik. „Hentes" jeligére a kiadóba. 332

Angora-telepemre okt. 1-ére kezelőt, egy családtaggal felveszek, fizetés és lakással. István út 45. szám. 330

Fodrászsegéd, fiatal és egy tanuló felvétetik, Varga, Vár ucca 2. 329

Alkalmazást keres férfi

Keresztény fűszeresseged, 10 éves segédi gyakorlattal állást keres. Takács Miklós, Lehel ucca 18. 324

Alkalmazást nyer nő

Műhelynagyobbítás folytán fehérneműs segédlányok felvétetnek. Jelentkezni: Kardos László cégnél, Kossuth ucca 9. 79

Jóalakú
női modellt keresek. Jelentkezni: 9—11-ig Hüvelyes ucca 10. Adler. 270

Kifutóleány, fiatal, s ügyes, felvétetik. Péterfia 52., Marx lerakat. 335

Ápolónőt elsejére felveszek, Dróth Mór, Rothermere ucca 33. 328

Keresek gyerekek mellé megbízható lányt, vagy idősebb nőt, jó bizonyitvánnyal, németül beszélők előnyben. József kir. herceg ucca 42 353

Németül beszélő fiatal, gyermekszerető leányt, 9—12 óráig felveszek, Batthyány ucca 16. sz. keresztépület. 354

Paplanvarrónő
ki házhoz jár, címét adja le a kiadóba. 322

Alkalmazást keres nő

Fehérnemű
mosást, vasalást nagyon szépen és olcsón végzek lakásomon. Monoriné, Faragó ucca 13. 147

Fiatal úrinő, megfelelő állást keres, esetleg kaucióval. Cím a kiadóban. 334

Háztartási alkalmazott

Jó bizonyitványokkal rendelkező fiatal mindeneslányt keresek, kis családhoz, október 1-re. Jelentkezni lehet: Pápai József ú. 12. (volt Károli Gáspár ucca). 280 vv.

Mindenes bejárónő, — könyvvel azonnalra felvétetik, Miklós ucca 27. második ajtó. 341

Gyermekszerető ügyes leányt, kis háztartáshoz elsejére keresek. Jelentkezés előbb. Baltazár Dezső ucca 12. földszint elől. 339

Megbízható, rendes, s tiszta bejárónőt elsejére felveszek, Csapó ucca 88. szám. 351

Ajánlat

Bundát
és mindennemű szücsmunkát legszebben készit Katona Vilmos szücs, Simonffy ucca 2. 1949 10. 19.

Cianoztasson
bizalommal a „Csala" cianozó vállalattal, Rákóczi ucca 9. szám, telefon: 14-27. 1131 11. 20

Poloskairtást,
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel vállalja, Kiss cianozó vállalat, Kigyó ucca 5 1134 11. 5.

„Bóni" kiváló minőségü muskutály berbenczei szilva, minden fűszer és csemegeüzletben kapható.

Grafológusnő
tökéletes analizist nyujt az érdeklődőknek. Fogad: Széchenyi ucca 43 271

Egyenruhák
kaphatók, bizományba vállalok, Tegdes szabó, püspöki palota, Dérisarok. 2 10. 21

Figyelem!
olcsó végkiárusitás hétfőtől az Alföldi bontásból kikerülő összes anyagokban. 225

Kereslet

Vadkereskedésben, Simonffy uccai bérházban C 2. Nyulat kilóra veszek. Vargáné. 336

Veszek bútort, zálogjegyet, varrógépet, — irodaberendezést, mindenféle ingóságokat. — Hivásra jövök. Csapó u. 16. szám. 325 11. 27.

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hungária panzióban, **szobák napokra és hónapszámra,** Ferenc József út 59. szám. Telefon: 23-39 szám. 800 vv

Élelmiszer ital

Tokaji
borozóba kitűnő fajborok érkeztek. Ötéves, zamatos, literje 1 P. — Vár ucca 2. 30 10. 2

Alma, körte,
kézzel szedett, kapható, Diófa ucca 15. Megtekinthető: 10—4 óráig. 301

Tüzelő anyagok

Tűzifát-szenet
vásároljon legolcsóbb napiáron Vágó József tüzifa-szénkereskedőnél „Margit fürdő" mellett Telefon 10-24 1080 vv

Barcikai, mizserfai, s kondói, királdi szenek, mindenfajta tűzifa, — Weinstock telepén kis állomás. 340 10. 27.

Retorta-
faszén megérkezett. — Kapható: Grünfeldnél, Hatvan ucca 21. szám. Telefon: 29-82. 77 1. 3.

Két darab cserépkályha eladó. Bethlen ucca 14. szám. 338

Pénz

Aranyórát,
láncot, brilliánsgyűrűt, vagy ezekről zálogjegyet megvennék. Miklós ucca 13. 35 10. 22.

Ötezer pengőt keresek kamatra. Pénz biztositva. Varga ucca 12. 7-ik ajtó. 323

Autó, motor, kerékpár

Üzemképes
négyszemélyes Ford autó eladó 250 pengőért Megtekinthető Péterfia 48. Tóthnénál. 1991 vv.

Átadó üzlet, vendéglő

Péksütőde, külsőségen forgalmas helyen, lakással eladó. Deseő, Piac ucca 66. 344

Kiadó lakás egyszobás

Egy szoba, konyha, s spájz, magas földszintes száraz lakás, október 1. napjára kiadó. Büsi u. 17. szám. 350

Kiadó lakás háromszobás

Kiadó
3 szoba, fürdőszoba, s mellékhelyiségekkel, november 1-től, május elsejéig, Vilmos császár út 52. 62

Kiadó lakás nagyobb

Négyszobás
emeleti modern lakás, parkettes, november hó elsejére kiadó. Károly Ferenc József út 23. sz Megtekinthető délelőtt 10—12 óráig, délután 3—5 óráig. 1757 vv

Lakást keres

Gyermektelen tanitópár keres azonnalra szép három szobás, fürdőszobás lakást, lehetőleg Nagyerdőr. „Gyermektelen tanitópár" jeligére. 349

Ingóság eladás

Cserkészgallér,
nadrág, kalap és nyakkendő, 10—12 éves fiú részére eladó. Sarok u. 12. szám. 303

Áramvonalas, fehér, s süllyesztett gyermekkocsi olcsón eladó. püspöki palota, V. kapu III 42 ajtó. 342

Szép fűszerüzletberendezés és Berkelmérleg eladó. Bethlen ucca 29. szám. 333

Eladó egy jókarban levő fűrészporkályha, ktdvező áron. József kir. herceg ucca 42. 352

Cserépkályhák eladók, Sas ucca 2., bőrkereskedés. 347

Női kabát, fekete, őszi újnak mondható, erősebb alakra eladó. Rothermere ucca 22. 345

Bútor

Biedermayer
diványváz, jukkapálma, franciás szalongarnitura, sodronybetéteságy asztal, cselédágy, szekrény, mosdó, horganyülőkád, kerekesfecskendő, kerti garnitura, üsthász, üsttel, nagy gyalúpad, nagy plüshencser, mangorló mosógép, — Andrássy út 8. négytől öt óráig. 292

Ingóságvétel

Zálogcédulát
látcsöveket, alpakka étkészleteket, s régi bútorokat, régiségeket, a legmagasabb áron vásárol Ingóságközvetitő, ref. püspöki palota, telefon: 11-99.

Gazdasági eszközök

Boroshordó
új, használt, dézsák, s szüretelő edények nagy választékban, Nyil ucca 16. szám. 313

Eladó ház

Házat,
földet, szőlőt, házhelyet mindenféle ingatlant a legolcsóbban vásárolhat Nagy Sándor ingatlanirodájában, Csapó u. 27. szám. 797 10. 30

Eladó
Simonffy ucca 39. ház, 141.40 négyszögöl, van rajta 6 lakás. Cím a kiadóban. E 43

Négyszobás,
uccai fürdőszobás s egy udvari fürdőszobás lakással biró 246 négyszögöles telekkel, Teleki ucca 77. alatt szép ház, garázs is van benne, most olcsón megvehető. Tudnivalókat a kiadóhivatalban. E 31

Komlóssy út 36.
szám alatt a Rimanóczy féle adómentes, modern családi ház, teljes komforttal, egyetem közelében eladó. Értekezhetni: Böszörményi Béla ügyvédnél, Ferenc József út 70. 1592 9. 26

Pompás
helyen szép telek olcsón megvehető. Komlóssy út és Dóczi ucca között, az egyetemi atletikai pályával szemben fekszik, 864 négyszögöl. Három parcellában is eladó. Cím a kiadóban. E 29

Szent Anna uca 34. számú ház
418.54. négyszögöl, négy rendbeli lakás, az épület hátsó részén nagy kert. Tulajdonos címe megtudható a kiadóhivatalban. E 46

Kitűnő
állapotban levő két személyes „Fiát Balilla" autó eladó. Szoboszlavnál, Széchenyi ucca 24. 1216 vv

Rákóczi tucca 26.
ház 291.34 négyszögöl, van rajta egy üzlethelyiség, öt lakás, igen értékes telek. Címe megtudható a „Debreczen" kiadóhivatalában. E 42

Simonyi út 5. számú villa eladó
600 négyszögöl van rajta két rendbeli lakás. Tulajdonos címe a kiadóban. E 44

Kossuth ucca 49.
szám alatt ötlakásos, istállós ház, hat munkateremmel, kerttel, 627 négyszögöl telken eladó Tulajdonos címe a kiadóban. E 47

Gyönyörű
ötszobás lakással biró 293 négyszögöles telkes ház, méltányos áron eladó. Jókai ucca 9 C. sz. Közelebbit kiadóban. E 27

Simonyi út 7 sz. villa
888.20 négyszögöl, ötszobás lakás és külön 1 szoba, konyhás lakás, nagy kert. Tulajdonos címe a kiadóban. E 45

Egészséges
városrészen Komlóssy út 10. sz., 519 négyszögöles villatelek két uccára szól, eladó. Felvilágositás a kiadóhivatalban. E 28

Kétlakásos
ház 129 négyszögöl telekkel, Móricz ucca 1. szám alatt olcsó áron eladó. Bővebbet a kiadóban. E 30

Meszena ucca 2.
Könyök ucca 1.
saroktelek, 138 négyszögöl, van rajta egy üzlethelyiség és 4 lakás. Cím a kiadóban. E 40

Homokkertben, Leiningen út mentén, remek, ezerkétszázpengős parcellák, lakbérlekötésre is. Svetits-palota V-ik emelet, harmadik ajtó, 2—2 óráig. 291

Eladó föld

Eladó
Hajdúszoboszlón a Déli Tilalmason 54 kat hold prima tanyásföld. Értekezni: Czeglédy Lajos, Hajdúszoboszló, Rákóczi utca 74. 591 vv

Öt hold
gyümölcsös, épülettel, állomás mellett (is darabban is) eladó. Lőcsei, Rákosi Jenő u. 8. 1834 10.

Villamos megállótól pár percnyire fekvő 6 kat. hold szántó eladó. Értekezhetni: Csapó ucca 21., ügyvédi iroda. 326

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: (FJ. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTÚLI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.